

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- **Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.**

Lakimuutos on kannatettava, sillä se yksinkertaistaa palkkatuen hakemista ja myöntämistä sekä sitä helpottavat palkkatukityön selkeämmät kohderyhmärajaukset.

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- **Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää**

Lakimuutos on kannatettava, sillä se yksinkertaistaa palkkatuen hakemista ja myöntämistä sekä sitä helpottavat palkkatukityön selkeämmät kohderyhmärajaukset.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- **Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)**
- **Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen**

- **Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin**

Lakimuutokset työntajaan liittyvistä palkkatukiedellytyksistä ovat kannatettavia, ml. hyvinvointialueen lisääminen työntajiin. Palkkatukiehto, jossa tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kk aikana irtisanoneelle työntäjälle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut töihin saman määrän työntekijöitä, on kannatettava.

Palkkatukiehto, jossa samaa työntekijää ei voi palkata samaan yritykseen toista kertaa, ellei kyseessä ole vammaan tai sairauteen perustuva palkkatuki, on kohtuuton. Osa työnhakijoista on vaikeasti työllistyviä ja pienillä paikkakunnilla työnantajia on vähän. On kohtuutonta, ettei työntaja voi työllistää samaa työnhakijaa toista kertaa, jos työttömyys pitkittyy. Parkanon kaupunki ei kannata tällaista ehdotusta.

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Palkkatuella katettaviin kustannuksiin eivät kuulu jatkossa enää sivukulut ja lomarahaa. Yli kaksi vuotta työttömänä olleiden työllistäminen on haastavaa ja sitä tulisi tukea vähintään yhtä paljon kuin nykyisin eli erityisesti sivukulujen huomiointi on tärkeää. Parkanon kaupunki ei kannata tätä ehdotusta.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Erityisesti pitkäaikaistyöttömien palkkatukijakson pituuden tulisi olla sellainen, että työnhakija voi täyttää työssäoloehdon, jolloin hän saa ansiosidonnaista päivärahaa, eikä hänellä ole niin suurta tarvetta toimeentulotuella, joten 10 kk palkkatukijaksomahdollisuus on kannatettava ehdotus.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- **Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista**

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- **Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.**

On kannatettava ehdotus.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**
- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtioneuvoston ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

Palkkatuki ei saa vääristää yritysten välistä kilpailua, mutta uusilla lakimuutoksilla ei sitä täysin poisteta, koska asiaa ei pystytä valvomaan.

Mikäli työnhakijan työkyky on alentunut, niin hän voi saada palkkatukea sairauden tai vamman perusteella 10 kk ajan 24 kk jaksoissa enintään 70 % palkkakustannuksista (ei sivukuluista). 100 % palkkatuki 10 kk ajaksi kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille yhdyskunnille on mahdollinen. Tuessa huomioitaisiin lisäksi 1,23 kertoimella työnantajan sivukulut. Maksimi tuki vuonna 2022 on 1800 €/kk ja työaika saa olla maksimissaan 65 % alan säännöllisestä työajasta. Oleellisin ero nykyiseen tässä on laskentatavan helpottuminen ja palkkatukijakson lyheneminen kahdella kuukaudella sekä liiketoiminnallisen yhdistystoiminnan jääminen tällaisen toiminnan ulkopuolelle. Liiketoiminnallisen yhdistystoiminnan sulkeminen pois 100 % tuen saajista on ongelmallista. Pienellä paikkakunnalla liiketoiminnallinen yhdistystoiminta on pientä, joten tällaisissa yhdistyksissä toiminta on vaarassa loppua kokonaan, ellei heillä ole mahdollisuuksia muuhun vastaavaan tukeen.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- **Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- **Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.**
- **Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana**

On kannatettava lakiehdotus.

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

On kannatettava ehdotus.

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**
- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**
- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

Parkanon kaupunki kannattaa uutta lakimuutosta. Lisäksi se helpottaa asioiden käsittelyä ja seuranta.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädettäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

Ehdotus on kannatettava.

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Ehdotus on kannatettava, mikäli esitetty lakimuutos toteutuu, koska tällöin ei ole tarvetta sosiaalisista yrityksistä annetulle laille.

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- **Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.**

Lomarahan huomioiminen palkkatukikorvauksissa silloin, kun se on loma-ajan palkkaa, on hyvä asia. Ongelmia lomaraosuusien selvittämisessä sen sijaan on, sillä se edellyttää työnantajaa selvittämään mikä osa lomarahasta on vuosiloma-ajan

palkkaa, josta korvausta saadaan. Tämä tarkoittaa useimmiten sitä, ettei vuosiloma-ajan palkasta haeta korvauksia tai sitä, että palkkatuella henkilöllä ei ole vuosilomaa, vaan hän saa lomakorvauksen. Tämä on erityisen ongelmallista, vamman ja sairauden vuoksi palkattujen pitkäaikaisten työntekijöiden kanssa. Kun työnhakija saa palkkatukea vamman ja sairauden vuoksi ja työ sopimus jatkuu vuoden tai 24 kuukautta kerrallaan, niin heidän palkkatukikorvauksissaan tulisi huomioida lomara täysimääräisenä. Tällä tavoin varmistetaan työnhakijan jaksaminen saman työnantajan palveluksessa mahdollisimman pitkään.

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- a. Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
- b. Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
- c. Muuta kommentoitavaa**

Tärkeintä työllistämässä on se, että työnantajan tarve ja työntekijän osaaminen saadaan kohdistettua mahdollisimman hyvin ja että työnteko on kannattavaa. Työntekoon tulisi kannustaa erilaisin keinoin. Saksassa on työelämäkokeiluja, jolloin työnhakijalle maksetaan tukea työttömyysturvan lisäksi. Tuki jatkuu työllistymisen jälkeen vielä jonkin aikaa. Tätä voisi kokeilla Suomessakin matalapalkka-aloilla työskenteleville pitkäaikaistyöttömille, jotta työnteko koetaan, esimerkiksi velka- ja ulosottotilanteissa, tilanteissa kannattavana.

Huolestuvaa on, että 25 – 49-vuotiaiden palkkatukimahdollisuus heikkenee oleellisesti uuden lain myötä, sillä käytännössä heidän palkkaamiseen on mahdollista saada palkkatukea vain, jos työnhakijalla ei ole vähintään toisen asteen tutkintoa, tarvetta oppisopimukselle tai takana lähes vuoden työttömyyttä. Tärkeää olisi, että erityisesti alle 30-vuotiaiden työllistymistä tuettaisiin ja ammattiin valmistuneet löytäisivät mahdollisimman pian töitä ja sitä tulisi tukea, jotta työttömyys ei pitkity.

Rönni Kaija
Parkanon kaupunki